

ชื่อเรื่อง	กลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
ผู้วิจัย	วรภพ วงศ์รอด
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี กรรพุมมาลัย
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. สาขาวิชาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553
คำสำคัญ	กลไก การพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลไกการพัฒนาท้องถิ่น เจาะลึกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น และถอดบทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม เลือกพื้นที่ในการวิจัยแบบเจาะจง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทรายธง อำเภอตากฟ้า และองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า 1) กลไกการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กลไกกลุ่มและเครือข่ายโดยเฉพาะผู้นำ แกนนำ และสมาชิกมีบทบาทในการคิด การตัดสินใจ และการปฏิบัติ มีกลไกกระบวนการพัฒนามีการวางแผนอย่างเป็นระบบ สร้างสรรค์ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นวิธีการกำหนดเป้าหมาย และมีกลไกการบริหารจัดการที่เน้นการส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเกิดผลได้ 2) เจาะลึกและปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย การบริหารองค์กร โครงสร้างการทำงาน การพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบท และศักยภาพของบุคลากรในด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ส่วนเงื่อนไขและปัจจัยภายนอก ได้แก่ บทบาทของภาคีภายนอกที่สนับสนุนความรู้ พัฒนาทักษะ และงบประมาณ รวมทั้งนโยบายของรัฐที่สอดคล้องกับกิจกรรมการพัฒนาในห้วงเวลา สถานที่ และกิจกรรม และ 3) บทเรียนที่ได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นในกิจกรรม 4 ด้าน พบว่า (1) กลุ่มเรียนรู้โรงเรียนชาวไร่และกลุ่มเรียนรู้โรงเรียนชาวนาที่เกิดจากการผู้นำ แกนนำตระหนักต่อปัญหาของเกษตรกรในด้านต้นทุน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (2) ประเพณี 4 วัดและเทศกาลกินตาล ที่เกิดจากทุนทางสังคม การเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์เข้ากับการพัฒนา มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยมีภาคส่วนต่างๆ เข้ามีส่วนร่วม (3) ศูนย์พัฒนาครอบครัว/การจัดการน้ำ การเห็นความสำคัญในรูปแบบการพัฒนาที่อาศัยผู้นำ แกนนำ และสมาชิกที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผน การมีส่วนร่วม ในรูปแบบของโครงสร้าง

คณะกรรมการชัดเจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลากหลายภายใต้ระเบียบข้อปฏิบัติร่วมกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุน และ (4) ธนาคารความดี/มัคคุเทศก์น้อย ที่ผู้นำ แขนงนำเสนอคุณค่าของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่ประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ในบริบทสังคม เน้นการฝึกระเบียบวินัยและสร้างสรรค์ มีหน่วยงานสนับสนุนในการทำกิจกรรม

Title THE MECHANISM IN LOCAL DEVELOPMENT BY TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS

Author Varapop Wongrod

Advisor Assistant Professor Montri Kunphoommarl, Ph.D.

Co- Advisor Associate Professor Patcharin Sirasoonthorn, Ph.D.

Academic Paper Associate Professor Kovit Puangngam, Ph.D.

Keywords Mechanism, Local Development, Tambon Administrative Organization

ABSTRACT

This research was mainly a qualitative research. The purposes were to study the mechanism of local development related to local development's factors and study the learning lessons of Tambon Administrative Organizations for local development using two Tambon Administrative Organizations as target area. Two Tambon Administrative Organizations were Tambon Khao Chaithong in Takpha District and Tambon Koei Chai in Chum Saeng District, both in Nakhonsawan Province.

The findings showed that:

1. The mechanisms of local development were: Firstly, group and group relationship among the leader members, representatives and group members who became main decision-maker and active workers. Secondly, planning process and system creation were in development. Thirdly, participation in setting up purposes could be used in administration and management of promotion, supporting for sustainable development.

2. Internal conditions and factors of development were organization administrations consisting of the working structure that related to the development activities in the area and personal ability, knowledge, skill and experience of the staffs. External conditions and factors were the role of the supporters outside the organization who supported knowledge, skill, budget and also government policy which matched development activities and its time and space.

3. Lessons learned from Tambon Administrative Organization in four main activities were: Firstly, farmers and gardeners learnt from their leaders on group problems and used group process as important learning method. Secondly, social capital became key support for 4 temples and palm fruit festival. Thirdly, group work structure and planning process with active participation among agencies involved. Fourthly, good practices bank and young tourist guide became sample for disciplines and creative thinking in training content to support their good activities.

